

APSVEICAM!

Viena gada jubileja Melburnas vīru korim "Veseris"! - Liekas, nu kas tad tur liels, salīdzinot ar visām organizācijām, kopām un nodaļām, kas šeit, Austrālijā, tagad svin 60 un 65 gadu jubilejas. Bet, tieši tāpēc, tas ir svarīgs un apsveicams notikums, jo pierāda, ka nākamās paaudzes Austrālijas latvieši, ne tikai ir spējīgi veiksmīgi turpināt gadu gaitā senču iesāktās un jau nostiprinātās organizācijas, bet arī uzsākt ko jaunu. No visas sirds, AL redakcijas vārdā, apsveicam "Vesera" vadītājus, dziedātājus un atbalstītājus ar šo jauko notikumu un novēlam tāpat kā citām organizācijām reiz sasniegt varenu gadu skaitli!

Redakcija

MELBURNAS VĪRU KORIM VESERIS

*Liels prieks mums Melburnā ir nācis,
Jauns koris latvju dziesmas dziedāt sācis.
Par VESERI tas sev ir vārdu ņēmis
Un vīru koŗa dziesmas dziedāt lēmis
Un dziesmas skan ar varenību, plūsmu,
Jo dziedātas ir latvju dziesmas mūsu.
Tos Sandra Birze diriģē ar roku drošu
Un dziesmu mīlestību, garu možu.
Pat Ivars Cinkuss atbraukšot šē klāt,
Lai godu parādītu un mūs visus priecināt.
Un braši, spēcīgi dzied korī vīri.
Un dziesmas skan tiem vareni un tīri.
Mēs vēlam viņiem nekad nepagurt
Šo gaišo dziesmu ugunskuru kurt
Un dziesmu prieks lai viņiem nenorimtu
Un dziesmas skanētu vēl gadu simtu!*

Viktors Bendrups

Latvijas neatkarības atjaunošanas starptautiskā atzīšana 1991. gadā

1991. gada 22. augustā sākās Latvijas neatkarības atjaunošanas starptautiskā atzīšana. Šis process iekļāvās plašāku vēsturisku pārmaiņu lokā, ko izraisīja Padomju Savienības sabrukšana. Pasaules politikā tā bija viena no pagājušā gadsimta lielākajām morālajām uzvarām.

Latvijas neatkarība de facto bija zaudēta, pārtrūkusi, varbūt pat brīžiem varēja likties, ka bezcerīgi zudusi, tomēr nav nekādu šaubu, ka cēlonis tam bija prettiesiskā okupācija. Fakts, ka pēc Padomju Savienības bojāejas Latvijas neatkarību mērķtiecīgi atzina visa civilizētā pasaule, vienlaikus ir skaidra norāde uz vēsturisko patiesību.

Latvijas neatkarības atjaunošana un nostiprināšana nenovērtējamu atbalstu sniedza brāļu tautas – lietuvieši un igauņi, kā arī Ziemeļvalstis un to sadarbības institūcijas. Joprojām apbrīnas vērtā ir Īslandes uzņēmība pirmajai atzīt Latvijas neatkarību, kas iedrošināja arī citas valstis tā rīkoties. Līdz 1991. gada beigām Latvijas neatkarības atjaunošanu un valstisko neatkarību atzina 93 valstis.

LATVIJAS ATGRIEŠANĀS PASAULES VALSTU SAIMĒ

Konstitucionālais likums "Par Latvijas Republikas valstisko statusu", ko 1991. gada 21.

augustā plkst. 13.10 pieņēma Augstākā Padome, deva politisku impulsu Latvijas neatkarības atjaunošanas starptautiskās atzīšanas sākumam. Ar šo aktu tika pasludināta pilnīga režīma atjaunošanu, un atcelts Augstākās Padomes 1990. gada 4. maija Deklarācijā noteiktais pārejas periods Latvijas valsts varas atjaunošanai de facto.

Konstitucionālais likums tika pieņemts steidzamības kārtā, neuzsākot debates, jo 21. augusta rītā Doma laukumā un Augstākās Padomes tiešā tuvumā izvietojās īpašo uzdevumu milicijas vienības (OMON) kaujinieki un manevrēja bruņutransportieri. Tā darbojās Maskavā notiekošā PSRS valsts apvērsuma atbalstītāji Latvijā, pieprasot padomju totalitārā režīma atjaunošanu, ja vajadzīgs – bruņotā ceļā. Tomēr jau pēcpusdienā bruņutransportieri atstāja Vecrīgu. Drīz pēc tam kļuva zināms, ka pučs Maskavā nonācis strupceļā un izgāzies.

Ārlietu ministrija, izmantojot Latvijā praktiski vienīgo nebloķēto starptautisko sakaru – teleksa līniju, tūlīt, nekavējoties ne mirkli, izplatīja Konstitucionālā likuma tekstu. Sūtniecība Vašingtonā un tās vadītās diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības, kas pastāvēja Rietumu zemēs kā Latvijas valsts institūcijas visus

piecdesmit Latvijas okupācijas gadus, konstruktīvi sadarbojās ar Ārlietu ministriju, lai panāktu iespējami plašāku Latvijas publicitāti pasaulē, paātrinātu un vērstu plašumā mūsu valsts starptautiskās atzīšanas un diplomātisko attiecību atjaunošanas un nodibināšanas procesu.

No Konstitucionālā likuma pieņemšanas līdz 1991. gada beigām Latvijas neatkarības atjaunošanu un valstisko neatkarību atzina 93 valstis, ko apliecina 132 dokumenti.

Latvijas neatkarības atzīšanas dokumenti iedalāmi divās grupās:

* valstis, kas nekad nebija atzinušas Latvijas okupāciju un iekļaušanu PSRS un uzskatīja, ka Latvijas valsts kopš 1921. gada ir turpinājusi pastāvēt de iure, atjaunoja diplomātiskās attiecības ar Latviju. Tā kā Latvijas valstiskums laika gaitā tika saglabāts, tad neatkarības atjaunošanas atzīšana nozīmēja rīcībspējīgas valdības de facto atzīšanu;

* valstis, kas nebija atzinušas Latviju de iure līdz 1940. gadam, kā arī valstis, kas neatkarību ieguva 20. gadsimta vidū un otrajā pusē, atzina Latvijas valsti un nodibināja ar to diplomātiskās attiecības.

mfa.gov.lv

LATVIEŠI PASAULĒ – PIEDERĪGI LATVIJAI. 2016

Tāds bija nosaukums konferencē, kas Rīgā norisinājās 29. un 30. jūlijā Latvijas Nacionālās bibliotēkas telpās. Divas dienas pagāja raitās un atklātās pārrunās, ap 150 dalībniekiem sanākot darba grupās, kā arī kopējās uzrunās un pārrunās par diasporas latviešiem. Zinu, ka daudziem lasītājiem lietotais termins diaspora skan svešs, bet tāds ir šajos laikos starptautiski pieņemtais jēdziens pasaulē izkaisītiem kādas valsts piederīgiem. Tas cēlies no sengrieķu vārda, kas nozīmē izkaisīt. Jāatzīst, ka tādā ziņā tas arī ir precīzs apzīmējums tagadējai Latvijas situācijai. Vairs nevaram īsti runāt par veco un jauno trimdu, jo trimda Latvijas kontekstā būtībā vairs nepastāv. Konferenci organizēja Latvijas Republikas Kultūras ministrija sadarbībā ar Ārlietu ministriju, Eiropas Latviešu apvienību, Izglītības un zinātnes ministriju un Pasaules Brīvo latviešu apvienību.

Šīs divas dienas bija iecerētas kā konstruktīva dialoga turpinājums starp ārvalstīs dzīvojošiem latviešiem, Latvijas valsts iestādēm un sabiedrību latviskās identitātes saglabāšanai un saišu stiprināšanai ar Latviju. Daļēji to panāca, taču tieši mūsu valdības pārstāvju trūkums bija skaudri manāms. Manuprāt pastāv valsts iestāžu darbinieku "šūniņas", kas iz-

prot reālo situāciju, diasporas potenciālo devumu Latvijai, bet kopējas izpratnes ceļš vēl ir garš. Tomēr nenoliegšu, ka šādas konferences esamība ir nopietns un pozitīvs solis. Tās nozīmi zināmā mērā varētu salīdzināt ar Trīsreiztrīs kustību, kas izveidojās trimdā 1981. gadā. Tagad 3x3 noņemnes notiek gan Latvijā, gan Austrālijā, gan ASV un ir kļuvušas par

daudzu latviešu dzīves sastāvdaļu. Kopā sanākot, latvieši (īpaši jaunie) rod kopējas atziņas un vērtības. Cerēsim, ka šādu konferenču rīkošana arī veidos lielāku vienotību. Ar zināmu lepnumu varu teikt, ka "manas trimdas/diasporas/mītņu" zemju sabiedrības bija itin labi pārstāvētas. No Luksemburgas bijām trīs (vienu arī piedalījās konferences rīkošanā

kā Eiropas Latviešu apvienības politikas referente), bet no Austrālijas bijām pat vairāk. Anita Andresone piedalījās kopējā diskusijā, pārstāvot LAJ, bet vēl satiku Juri un Vītu Ruņģus, Jāni un Ilzi Daliņus, Uldi Brūnu, kā arī Mariannu Auliciemu, Pēteri Stupānu, Brigitu Strodu, kuŗi jau vairākus gadus dzīvo un strādā Latvijā.

(Turpinājums 8. lpp.)

Panelis, no kr.: Kristaps Grasis (Eiropas latviešu apvienība- ELA, Vācija), Anita Andresone (Austrālija), Jolanta Borīte (simtgades birojs, Latvija), Inguna Grietiņa (ELA, Irija), Māris Pūlis (Lielbritānija). Foto: Valda Liepiņa.